

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Svmma Totivs Theologiæ S. Thomæ Aqvinatis, Doctoris Angelici Ordinis Prædicatorum

Svpplementvm Tertiæ Partis

Thomas <von Aquin, Heiliger>

Romæ, 1619

De distinctione ordinum. Quæstio 37.

urn:nbn:de:hbz:466:1-38817

deponere posset, quia in instanti homo à diuina gratia emundatur.

* c. 1. non
procul à
fine.

Ad quartum dicendum, quòd quodcumque homo exhibet se in aliquo actu ut ministrum Ecclesie, in peccato mortali existens, mortaliter peccat, & toties quoties huiusmodi actum facit: quia ut Dionysius dicit primo capite Ecclesiastica hierarchia*, Immundis nec symbola, id est, sacramentalia signa, tangere fas est. Vnde quando tangunt res sacras, quasi hoc officio vrentes, peccant mortaliter. Secus autem esset, si in aliqua necessitate aliquod sacrum contingerent, vel exequerentur in illo casu, in quo etiam licet eis liceret: sicut si baptizarent in aliquo articulo necessitatis, vel si corpus Christi in terram proiectum colligerent.

QVÆST. XXXVII

De distinctione Ordinum & eorum actibus, & characteris impressione, in quinque articulos diuisa.

Consequenter agendum est de distinctione Ordinum, & eorum actibus & characteris impressione.

- ¶ Circa quod quaeruntur quinque.
- ¶ Primo, utrum Ordo debeat in plures distingui?
- ¶ Secundo, quot sint?
- ¶ Tertio, utrum debeant distingui per sacros & non sacros?
- ¶ Quarto, utrum actus ordinum conuenienter in terra assignentur?
- ¶ Quinto, quando Ordinum characteres imprimantur?

150
Thom. 4.
d. 24. q. 2.
ar. 1. q. 1.
& seq.
Conc. Tri-
dent. sess.
23. c. 2.

ARTIC. I.

Utrum debeant plures ordines distingui? Ad primum sic proceditur. Videtur, quòd non debeant plures ordines distingui. Quanto enim aliqua virtus est maior, tanto minus est multiplicata. Sed hoc sacramentum est dignius alijs sacramentis, in quantum constituit suscipientes in aliquo gradu

gradu super alios. Cum ergo alia sacramenta non distinguantur in plura, quæ recipiant prædicationem totius, nec hoc sacramentum debet in plures ordines distinguï.

¶ 2 Præterea, Si diuiditur, aut est diuisio totius in partes integrales, aut in partes subiectiuas. Non autem in partes integrales, quia sic non reciperent prædicationem totius. Ergo est diuisio in partes subiectiuas. Sed partes subiectiuæ recipiunt in plurali prædicationem generis remoti, sicut generis proximi; sicut homo & asinus sunt plura animalia, & plura corpora animata. Ergo & sacerdotium & diaconatus, sicut sunt plures ordines, ita sunt plura sacramenta: cum sacramentum sit quasi genus ad ordines.

¶ 3 Præterea, Secundum Philos. in 8. † Ethic. regnum, in quo vnus tantum principatur, est nobilius regnum communitatis, quam aristocratia, qua diuersi in diuersis officijs constituuntur. Sed regnum Ecclesie debet esse nobilissimum. Ergo non deberet esse in Ecclesia distinctio ordinum ad diuersos actus: sed tota potestas deberet apud vnum residere; & sic deberet esse tantum vnus ordo.

SED contra, Ecclesia est corpus Christi mysticum simile corpori naturali, secundum Apostolum*. Sed in corpore naturali sunt diuersa membrorum officia. Ergo & in ecclesia debent esse diuersi ordines.

¶ Præterea, Ministerium noui Testamenti est diuersum quam veteris, vt patet 2. Cor. 3. Sed in veteri Testamento non solum sacerdotes, sed etiam ministri eorum Leuitæ sanctificabantur. Ergo & in nouo Testamento debent consecrari per Ordinis sacramentum non solum sacerdotes, sed ministri eorum; & ita oportet, quod sint plures Ordines.

RESPONDEO dicendum, quod Ordinum multitudo est inducta in Ecclesia propter tria. Primo quidem propter Dei sapientiam commendandam, quæ in distinctione rerum ordinata maxime relucet, tam

*lib 8. c. 10
non pro-
cul à pr.*

*Partim
ad Eph. 1
& Col. 1.
partim
ad Rom.
12. & 1.
Cor. 12.*

in naturalibus, quam in spiritualibus. Quod significatur in hoc, quod regina Saba videns ordinem ministrantium Salomoni, non habebat ultra spiritum, deficiens in admiratione sapientiæ illius*. Secundo, ad subueniendum humanæ infirmitati; quia per vnum non poterant omnia, quæ ad diuina mysteria pertinebant, expleri, sine magno grauamine: & ideo distinguuntur Ordines diuersi ad diuersa officia. Et hoc patet per hoc, quod Dominus Num. 11. dedit Moyse septuaginta senes populi in adiutorium. Tertio, ut via proficiendi hominibus amplior decur; dum plures in diuersis officijs distribuuntur, ut omnes sint Dei cooperatores: quo nihil est diuinius, ut Dionysius. * dicit.

3. Reg. 10
2. Paral.
9.

e. 3. coel.
hier. circa
med.

Ad primum ergo dicendum, quod alia sacramenta dantur ad effectus aliquos percipiendos: sed hoc sacramentum datur principaliter ad actus aliquos operarios. Et ideo secundum diuersitatem actuum operantis, quod Ordinis sacramentum distinguatur, sicut potentia distinguuntur per actus.

Ad secundum dicendum, quod diuisio Ordinis non est totius integralis in suas partes, neque totius vniuersalis: sed totius potentialis, cuius hæc est natura, quod totum secundum completam rationem est in vno, in alijs autem est aliqua participatio ipsius. Et ita est hic: tota enim plenitudo sacramenti huius est in vno ordine, scilicet sacerdotio, sed in alijs est quædam participatio ordinis. Et hoc significatur etiam hoc quod Dominus dixit Num. 11. Moyse, Auferam de spiritu tuo, tradamque eis, ut subsistent rectoribus populi. Et ideo omnes ordines sunt vnum sacramentum.

Ad tertium dicendum, quod in regno quamuis tota potestatis plenitudo resideat penes regem: non tamen excluduntur ministrorum potestates, quæ sunt participationes quædam regis potestatis. & similiter est in ordine. In Aristocratia autem apud nullum residet plenitudo potestatis, sed apud omnes.

ARTI-

Utrum sint septem ordines?

AD secundum sic proceditur. Videtur, quod non sint septem ordines. Ordines enim ecclesie ordinantur ad actus hierarchicos. Sed tres tantum sunt actus hierarchici, scilicet purgare, illuminare, & perficere; secundum quos Dion. distinguit tres ordines in 5. cap. eccles. hier. *Ergo non sunt septem.

151
idem Con-
cil. Trid.
sess. 23.
c. 2.
c. 5. p. 1.

¶ 2 Præterea, Omnia sacramenta habent efficaciam & auctoritatem ex institutione Christi, vel saltem Apostolorum eius. Sed in doctrina Christi, & Apostolorum non fit mentio nisi de presbyteris & diaconis. Ergo videtur, quod non sint alij ordines.

¶ 3 Præterea, Per sacramentum ordinis constituitur aliquis dispensator aliorum sacramentorum. Sed alia sacramenta non sunt nisi sex. Ergo debent esse tantum sex ordines.

SED contra. Videtur, quod debeant esse plures: quia quanto aliqua virtus est altior, tanto est minus multiplicabilis. Sed potestas hierarchica est altiori modo in angelis, quam in nobis, ut Dionys. * dicit.

ex cap. 7.
eccles. hier.

Cum ergo in hierarchia angelica sint nouem ordines, eorundem deberent esse in ecclesia, vel plures.

ad med. et
c. 9.

¶ Præterea, Prophetia & Psalmorum est nobilior imo omnes prophetias. Sed ad pronuntiandum in ecclesia alias prophetias est vnus ordo; scilicet lectorum. Ergo & ad pronuntiandum Psalmos deberet esse alius ordo, & præcipue cum in Decretis distinctione 21. * Psalmista, secundus ab ostiario inter ordines ponatur.

† decr d.
21. c. 2.
* in decr.
d. 25. ca.
Perlethi,
ex Isidoro
in ep.
ad Lu-
difer. et li.
7. etym.
c. 12.

RESPONDEO dicendum, quod quidam sufficientiam ordinum assumunt per quamdam adaptationem ad gratias gratis datas: de quibus habetur 1. Cor. 12. Dicunt enim quod sermo sapientie competit Episcopo, quia ipse aliorum ordinator est; quod ad sapientiam pertinet: sermo scientie, sacerdoti, quia debet habere clauem scientie: fides Diacono, qui prædicat Euangelium: opera virtutum, Subdiacono, qui Supplementum.

V se ad

Isid. lib. 7
etym. c.
12.

vid. The
ophila
c. 19. Luc.
de his 7.
Ordin. vi
de Amb.
in c. 4. ep.
ad Ephes.
in ea ver
ba, Et ip
se dedit,
&c. &
Conc. A
qu. gra
nen. c. 6. 7
& 8. &
Isid. li. 2.
de officijs
eccles. c. 7
& 8. & 10.
& Conc.
Rom. sub
S. luestro
can. 1. 2.
& 3.
† c. 5. ecl.
hierar. p.
1. à med.
& in tit.
Contem
platio.

se ad opera perfectionis extendit per votum com
nencia: interpretatio sermonum, Acolyto; quod signi
ficatur in lumine quod defert: gratia sanitarum, exorc
cista: genera linguarum, Psalmista: prophetia, lector
discretio spirituum, Ostiario *; qui quosdam repellit
& quosdam admittit. Sed hoc nihil est, quia gratia
gratis datur non dantur eidem, sicut ordines dantur
eidem. Dicitur enim 1. Corint. 12. Diuisiones gra
tiarum sunt. Et iterum, ponuntur quedam quæ Ord
nes non sunt, scilicet Episcopatus & Psalmistatus. Et
ideo alij * assignant secundum quamdam assimi
tionem ad cœlestem hierarchiam, in qua ordines di
stinguuntur secundum purgationem, illuminationem
& perfectionem. Dicunt enim quod ostiarius purgat
exterius segregando bonos à malis, etiam corpora
ter: interius verò, acolytus, quia per lumen quod por
tat, significat se interiores tenebras pellere: & ver
que modo exorcista, quia diabolum quem expul
vtrouque modo perturbat. Sed illuminatio, quæ fit per
doctrinam; quantum ad Apostolicam, fit per
per lectores; quantum ad Apostolicam, fit per
diaconos; quantum ad euangelicam, per diaconos
Sed perfectio communionis, utpote quæ est prece
ritæ & baptismi & huiusmodi, fit per sacerdotem
cellens verò per episcopum, ut consecratio sacer
tum & virginum: sed excellentissima, per summum
Pontificem, in quo est plenitudo auctoritatis. Sed
nihil est: tum quia ordines cœlestis hierarchiæ
distinguntur per prædictas actiones hierarchi
quælibet cuiuslibet ordinum conueniat: tum quia
cundum Dionysium †, solis Episcopis conuenit pu
cere; illuminare autem, sacerdotibus; purgare autem
nistris omnibus. Et ideo alij appropriat ordines
donis; ut sacerdotio respondeat donum sapienti
quæ nos pane vitæ & intellectuus cibis, sicut sacer
nos pane cœlesti reficit; sed timor, ostiario, qui
nos separat à malis: & sic intermedij ordines
spondent medijs donis. Sed hoc iterum nihil est
quia in
mentu
est fac
cir *.
fles: i
conlec
nis fac
cipien
pote: i
clarifi
ad hoc
fit est
accipit
accipit
nem C
vel in
ad sus
Primo
ratur
spensa
quam
conum
rum p
quæ ag
Christi
rum e
dam in
net ad
vna c
tiones
de ma
Tertio
materi
se, cui
de aqu
sed m
ordini

quia in quolibet ordinum septiformis gratia datur .
 ¶ Et ideo aliter dicendum , quod ordinis sacra-
 mentum ad sacramentū Eucharistiæ ordinatur; quod
 est sacramentum sacramentorum , ut Dionysius di-
 citur . Sicut enim templum , & altare , & vasa , & ve-
 stes : ita & ministri qui ad Eucharistiā ordinantur ,
 consecratione indigent : & hæc consecratio est ordi-
 nis sacramentum . Et ideo distinctio ordinum est ac-
 cipienda secundum relationem ad Eucharistiā : quia
 potestas ordinis aut est ad consecrationem ipsius Eu-
 charistiæ , aut ad aliquod ministerium ordinatum ,
 ad hoc sacramentum Eucharistiæ . Si primo modo ,
 sic est ordo sacerdotum . Et ideo cum ordinantur ,
 accipiunt calicem cum vino , & panem cum pane ;
 accipientes potestatem conficiendi corpus & sangui-
 nem Christi . Cooperatio autem ministrorum est ,
 vel in ordine ad ipsum sacramentum , vel in ordine
 ad suscipientes . Si primo modo , sic est tripliciter .
 Primo enim , est ministerium quo minister coope-
 rat sacerdoti in ipso sacramento , quantum ad di-
 spensationem , sed non quantum ad consecrationem
 quam solus sacerdos facit . Et hoc pertinet ad dia-
 conum ; vnde in littera * dicitur , quod ad diacono-
 num pertinet ministrare sacerdotibus in omnibus ,
 que aguntur in sacramentis Christi ; vnde & ipse
 Christi sanguinem dispensat . Secundo , est ministe-
 rium ordinatum ad materiam sacramenti ordinan-
 dam in sacris vasis ipsius sacramenti . Et hoc perti-
 net ad subdiaconum ; vnde dicitur in littera * , quod
 vasa corporis & sanguinis domini portant , & obla-
 tiones in altari ponunt † ; & ideo accipiunt calicem
 de manu Episcopi , sed vacuum , cum ordinantur .
 Tertio , est ministerium ordinatum ad præsentandum
 materiam sacramenti ; & hoc competit acolyto : ip-
 se enim ut in littera * dicitur , vreoolum cum vino ,
 & aqua præparat † ; vnde accipit vreoolum vacuum .
 Sed ministerium ad præparationem recipientium
 ordinatum non potest esse nisi super impundos ;

Y 2 quia

* c. 3. eccl.
h. cr. cix-
ca p. 10.

Rabanū
lib. 1. de
inst. cler.
c. 7. 8. 9.
10. 11. 12.
* lib. 4.
sent. d. 24.
§. 11.

li. 4. sent.
d. 24. §.
6.
† in 4. Cō
cil. Car-
thag. c. 4.
* lib. 4. d.
24. §. 1.
† Concil.
Carth. 4.
c. 6.

quia qui mundi sunt, iam sunt ad sacramenta percipienda idonei. Triplex autem est genus immundorum, secundum Dionysium *. Quidam enim sunt omnino infideles, credere nolentes: & hi totaliter etiam à visione diuinorum & à cœtu fidelium arcendi sunt, & hoc pertinet ad ostiarios. Quidam autem sunt volentes credere, sed nondum instructi, scilicet catechumeni: & ad horum instructionem ordinatur ordo lectorum †; & ideò prima rudimenta doctrinæ dei, scilicet vetus Testamentum, eis legendum committitur *. Quidam verò sunt fideles, & instructi, sed impedimentum habentes ex dæmonis potestate, scilicet energumeni. Et ad hoc ministerium est ordo exorcistarum. Et sic patet ratio & numerus, & gradus ordinum.

Ad primum ergo dicendum, quòd Dionysius loquitur de ordinibus, non secundum quod sunt sacramenta, sed secundum quod ad hierarchicas actiones ordinantur: & ideò secundum actiones illas tres ordines distinguit, quorum primus habet omnes tres, scilicet episcopus. Secundus habet duas, scilicet sacerdos. Sed tertius habet vnā, scilicet purgator ipse scilicet sacerdos, qui minister dicitur; & sub hoc omnes inferiores ordines comprehenduntur. Sed ordines habent quòd sint sacramenta, ex relatione ad maximum sacramentorum. Et ideo secundum hoc debet numerus Ordinum accipi.

Ad secundum dicendum, quòd in primitiua Ecclesia, propter paucitatem ministrorum omnia inferiora ministeria diaconibus committebantur; ut patet per Dionysium 3. cap. Eccles. hier. * vbi dicit, Ministrorum alij stant ad portas templi clausas, alij alibi proprii ordinis operantur. Alij autem sacerdotes proponunt super altare sacrum panem & benedictionis calicem. Nihilominus erant omnes prædictæ potestates, sed implicite, in vna diaconi potestate, sed postea ampliatus est cultus diuinus; & ecclesia quod implicite habebat in vno Ordine, explicite tradidit

* cap. 3.
eccl. hier.
p. 3. inter
princ. &
med.

† sup. q.
36. ar. 2.
in argu.
Sed cōtra
et. oco. ib.
notato.

* Concil.
Carth. 4.
c. 7.

c. 3. p. 2.
non pro-
cul à pr.

didit in diuersis . Et secundum hoc dicit Magist. * in
litera, quòd ecclesia alios ordines sibi instituit.

Ad tertium dicendum , quòd ordines principali-
ter ordinantur ad sacramentum Eucharistiæ , ad alia
autem per consequens ; quia etiam alia sacramenta
ab eo * , quod in hoc sacramento continetur , deri-
uantur . Vnde non oportet quòd distinguantur ordi-
nes secundum sacramenta .

Ad quartum dicendum , quòd angeli differunt
specie , & propter hoc in eis potest esse diuersus mo-
dus accipiendi diuina ; & idè etiam diuersæ hierar-
chiæ in eis distinguuntur . Sed in hominibus tantum
est vna hierarchia , propter vnum modum accipien-
di diuina , qui consequitur humanam speciem , scilicet
per similitudines rerum sensibilium . Et idè di-
stinctio ordinum in angelis non potest esse per com-
parationem ad aliquod sacramentum , sicut est apud
nos : sed solum per comparationem ad hierarchicas
actiones , quas in inferiores exercet quilibet ordo in
eis . Et secundum hoc nostri ordines eis respondent,
quia in nostra hierarchia sunt tres ordines secundum
tres hierarchicas actiones distincti , sicut in qualibet
hierarchia vna angelorum .

Ad quintum dicendum , quòd Psalmistatus non est
Ordinis officium Ordini annexum . Quia enim Psal-
mi cum cantu pronunciantur : idè dicitur Psalmi-
sta , cantor . Cantor autem non est nomen Ordinis
specialis , tum quia cantare pertinet ad totum cho-
rum , tum quia non habet aliquam specialem relatio-
nem ad Eucharistiæ sacramentum : quia tamen offi-
cium quoddam est , inter Ordines largo modo acce-
ptos , quandoque computatur .

ARTIC. III.

*Utrum Ordines debeant distingui per sacros &
non sacros?*

Ad tertium sic proceditur . Videtur , quòd Ordines
non debeant distingui per sacros & non
sacros . Omnes enim Ordines sacramenta quædam
sunt

li. 4. sent.
d. 24. q.
1. in fine.

* Al. qui

sunt. Sed omnia sacramenta sunt sacra. Ergo omnes Ordines sunt sacri.

¶ 2 Præterea, Secundum Ordines Ecclesiæ non deputatur aliquis nisi ad diuina officia. Sed omnia talia sunt sacra. Ergo & omnes Ordines sunt sacri.

*Inf. q. 53
a. 3. et 4.*

SED contra est, quod * Ordines sacri impediunt matrimonium contrahendum, & dirimunt iam contractum. Sed quatuor inferiores Ordines non impediunt contrahendum, nec dirimunt contractum. Ergo non sunt sacri Ordines.

RESPONDEO dicendum, quod Ordo dicitur sacer dupliciter. Vno modo, secundum se: & sic quilibet Ordo est sacer, cum sit sacramentum quoddam. Alio modo, ratione materiæ, circa quam habet aliquem actum: & sic Ordo sacer dicitur, qui habet aliquem actum circa rem aliquam consecratam. & sic sunt tantum tres Ordines sacri, scilicet Sacerdotium & Diaconatus, qui habent actum circa corpus Christi & sanguinem consecratum; & subdiaconatus, qui habet actum circa vasa consecrata. Ideo etiam eis continentia indicitur, ut sancti mundi sint qui sancta tractant.

*Sup. q. 5.
ar. 5.*

Et per hoc patet solutio Ad obiecta.

ARTIC. IV.

Vtrum actus ordinum conuenienter in littera assignentur?

153

Tho. in 4

sent. dist.

24. q. 2.

art. 2. q.

unica.

** Lib. 4.*

sent. dist.

24 per 10

tam dist.

AD quartum sic proceditur. Videtur, quod actus Ordinum inconuenienter in littera assignentur. Quia per absolutionem preparatur aliquis ad corpus Christi sumendum. Sed preparatio suscipiendi sacramentum pertinet ad inferiores Ordines. Ergo inconuenienter absolutio à peccatis ponitur inter actus sacerdotis.

¶ 2 Præterea, Homo per baptismum est immediate Deo configuratus, characterem configuratus suscipiens. Sed orare & offerre oblationes sunt actus immediate ad Deum ordinati. Ergo quilibet baptizatus

tus potest hos actus facere, & non soli sacerdotes.

¶ 3 Præterea, Diuersorum ordinum diuersi sunt actus. Sed oblationes in altari ponere, & epistolam legere, ad subdiaconum pertinet; crucem etiam ferant subdiaconi coram Papa. Ergo hi non debent poni actus Diaconi*.

* Isid. ep. ad Ludifred.

¶ 4 Præterea, Eadem veritas continetur in veteri & nouo Testamento*. Sed legere vetus Testamentum est Lectorum. Ergo eadem ratione & legere nouum, & non Diaconorum.

* Sup ar. 2. in fin. cor.

¶ 5 Præterea, Apostoli nihil aliud prædicauerunt quam Euangelium Christi, vt patet Rom. 1. Sed doctrina Apostolorum committitur Subdiaconis enuntianda. Ergo & doctrina Euangelij.

¶ 6 Præterea, Secundum Dionysium †, quod est superioris ordinis, non debet inferiori conuenire. Sed ministrare cum vrceolo, est actus Subdiaconorum. Ergo non debet acolytis attribui.

† Cap. 5. eccl. Hie rar. par. 1. in tit. contiplatio.

¶ 7 Præterea, Actus spirituales debent corporalibus præminere. Sed acolytus non habet nisi actum corporalem. Ergo Exorcista non habet actum spirituales pellendi demones, cum sit inferior.

¶ 8 Præterea, Quæ magis conueniunt, iuxta se ponenda sunt. Sed legere vetus Testamentum maxime debet conuenire cum lectione noui Testamenti, quæ competit superioribus ministris. Ergo* legere vetus Testamentum non debet poni actus Lectoris, sed magis acolyti: & præcipue, cum lumen corporale quod Acolyti deferunt, significet lumen spiritualis doctrinæ.

In Decr. d. 25 c. 1.

¶ 9 Præterea, In quolibet actu ordinis spirituales debet esse aliqua vis spiritualis, quam habeant ordinati præ aliis. Sed in apertione & clausione ostiorum non habent aliam potestatem ostiarij quam alij homines. Ergo hoc non debet poni actus ipsorum.

RESPONDEO dicendum, quod cum consecratio, quæ fit in Ordinis sacramento, ordinetur ad sacramentum Eucharistiæ, vt dictum est*, ille est principalis

at. præc. cor. et ar. 2. huius q. ad 1.

V 4 actus q. ad 1.

actus vniuscuiusque ordinis, secundum quem magis proximè ordinatur ad eucharistiæ sacramentum: & secundum hoc etiam vnus ordo est alio eminentior, secundum quod vnus actus magis de proximo ad prædictum sacramentum ordinatur. Sed quia ad Eucharistiæ sacramentum quasi dignissimum multa ordinantur: ideò non est inconueniens, vt præter principalem actum, etiam multos actus, vnus ordo habeat, & tanto plures quanto est eminentior: quia virtus quanto est superior, tanto ad plura se extendit.

Ad primum ergo dicendum, quòd duplex est preparatio suscipientium sacramentum. Quædam remota, & hæc per ministros efficitur. Quædam proxima, quæ statim efficiuntur idonei ad sacramentorum dispensationem: & hæc pertinet ad sacerdotes; quia etiam in naturalibus ab eodem agente fit materia in vltima dispositione ad formam, & recipit formam. Et quia in proxima dispositione ad eucharistiæ sacramentum fit actus per hoc quod à peccatis purgatur: ideò omnium sacramentorum quæ sunt instituta principaliter ad purgationem peccatorum, est minister proprius sacerdos, scilicet baptismi, penitentia, & extrema unctionis.

Ad secundum dicendum, quòd actus aliqui immediate ad Deum ordinantur dupliciter. Vno modo, ex parte vnus personæ tantum; sicut facere orationes singulares, & vouere, & huiusmodi: & talis actus competit cuilibet baptizato. Alio modo, ex parte totius ecclesiæ: & sic solus sacerdos habet actus immediate ad Deum ordinatos, quia ipse solus potest purgare personam totius ecclesiæ, qui consecrat Eucharistiæ, quæ est sacramentum vniuersalis ecclesiæ.

† *decr. d.*
21 c. 2.

* *decr. d.*

25 c. 1. et

Isid. li. 7.

etym c. 12

et in ep.

ad Ludi-

fredum.

Ad tertium dicendum, quòd oblationes à populo oblatæ per sacerdotem offeruntur: & ideò duplex ministerium circa oblationes est necessarium. Vnum ex parte populi: & † hoc est subdiaconi qui accipiunt oblationes à populo, & altari imponit, vel offertur. Aliud, ex parte sacerdotis: & * hoc dicitur est,

est, qui oblationes ministrat ipsi sacerdoti: & in hoc est actus principalis vtriusque ordinis, & propter hoc ordo diaconi est superior. Legere autem epistolam non est actus diaconi, nisi secundum quod actus inferiorum ordinum superioribus attribuuntur. Similiter etiam crucem ferre, & hoc secundum consuetudinem aliquarum ecclesiarum, quia in actibus secundariis non est inconueniens diuersas consuetudines esse.

Ad quartum dicendum, quod doctrina est remota preparatio ad sacramentum suscipiendum: & ideo pronuntiatio doctrinæ, ministris committitur. Sed doctrina veteris Testamenti adhuc est magis remota quam doctrina noui, quia non instruit de hoc sacramento nisi in figuris: & ideo nouum Testamentum superioribus ministris pronuntiandum committitur, vetus autem inferioribus. Doctrina etiam noui Testamenti perfectior est (quam Dominus per seipsum tradidit) quam ipsius manifestatio per Apostolos. Et ideo Euangelium diaconis, epistola subdiaconis committuntur.

Et per hoc patet solutio ad quintum.

Ad sextum dicendum, quod ꝑ acolyti habent actum super vreeolum tantum, non super ea quæ in vreeolo continentur: sed subdiaconus habet actum super contentis in vreeolo, quia * vtitur aqua & vino ad ponendum in calice, & aquam iterum manibus sacerdotis præbet. Et diaconus, sicut & subdiaconus, solum habet actum super calicem, non super contenta, sed sacerdos, super contenta. Et ideo sicut ꝑ subdiaconus in sui ordinatione accipit calicem vacuum, sacerdos plenum: ita * acolytus vreeoleum vacuum ꝑ, sed subdiaconus plenum: & sic est quædam connexio in ordinibus.

Ad septimum dicendum, quod corporales actus acolyti magis de proximo ordinantur ad actum factorum ordinum, quam exorcistæ actus, quamuis sit aliquo modo spiritualis: quia acolyti habent ministerium super vasa, in quibus materia sacramenti continetur.

* *Isid. in Epist. ad Iudifredum, & habetur in decre. d. 25. c. 2. ante me.*

† *Concil. Carth. 4. c. 6.*

* *Isid. ep. ad Iudifredum, & Conc. Carth. 4. c. 5 & decre. d. 23. c. 16 ꝑ ibid.*

* *ibidem in Conc. Carthag. c. 6.*

† *ibidem cap. 5.*

tinetur, quantum ad vinum, quod vase continente, indiget propter sui humiditatem. Et ideo inter omnes ordines ordo acolytorum superior est.

Ad octavum dicendum, quod actus acolytorum se habet propinquius ad actus principales superiorum, ministrorum, quam actus aliorum minorum ordinum, ut per se patet: & similiter etiam quantum ad actus secundarios, quibus populum per doctrinam disponunt*; quia acolytus doctrinam novi Testamenti visibiliter figurat, lumen portans; sed lector, recitando figuras alias: & ideo acolytus est superior. Similiter etiam exorcista. Quia sicut se habet actus lectoris ad actum secundarium diaconi, & subdiaconi; ita se habet actus exorcista ad secundarium actum sacerdotis, scilicet, ligare & absolovere, per quem* corporaliter homo à servitute diaboli liberatur. Et in hoc patet ordinatissimus ordinis progressus: quia sacerdoti, quantum ad actum eius principalem, scilicet, consecrare corpus Christi, cooperantur tantum tres superiores Ordines: sed quantum ad actum eius secundarium, qui est absolovere & ligare, cooperantur superiores & inferiores.

Ad nonum dicendum, quod quidam dicunt quod in susceptione ordinis, ostiario datur quaedam vis divina, ut arcere possit alios ab introitu templi*: sicut & in Christo fuit quando eiecit vendentes de templo. Sed hoc magis pertinet ad gratiam gratis datam, quam ad gratiam sacramenti.

¶ Et ideo dicendum quod suscipit potestatem, ut ex officio, hoc agere possit; quamvis etiam & hoc ab alijs fieri possit, sed non ex officio. Et ita est in omnibus actibus minorum ordinum, quod possint per alios licite fieri, quamvis illi ad hoc non habeant aliquod officium: sicut etiam in domo non consecrata potest dici Missa, quamvis consecratio ecclesie ad hoc ordinetur, ut in ea Missa dicatur.

* *Ista lib.*
7. *etym.*
c. 12.

* *alijs,*
totaliter.

* *4. Sent.*
d. 24. *q. 6.*

Utrum sacerdoti character imprimatur ab ipsa calicis porrectione?

AD quintum sic proceditur. Videtur, quod sacerdoti character non imprimatur in ipsa calicis porrectione. Quia consecratio sacerdotis fit cum quadam vnctione, sicut & confirmatio. Sed in confirmatione in ipsa vnctione imprimitur character. Ergo etiam in sacerdotio, & non in calicis porrectione.

¶ 2 Præterea, Dominus dedit discipulis sacerdotalem potestatem, quando dixit, Accipite Spiritum sanctum; quorum remiseritis peccata, &c. Ioan. 20. Sed spiritus sanctus datur per manus impositionem. Ergo & in ipsa manus impositione imprimitur character Ordinis.

¶ 3 Præterea, Sicut consecrantur ministri, ita & vestes ministrorum. Sed vestes sola benedictio consecrat. Ergo & in ipsa benedictione Episcopi, consecratio sacerdotis efficitur.

¶ 4 Præterea, Sicut sacerdoti datur calix, ita & vestis sacerdotalis. Si ergo in datione calicis imprimitur character, eadem ratione & in datione casula: & sic sacerdos haberet duos characteres; quod falsum est.

¶ 5 Præterea, Ordo diaconi cõformior est ordini sacerdotis, quam ordo subdiaconi. Sed si character imprimeretur sacerdoti in ipsa calicis porrectione, subdiaconus esset cõformior sacerdoti quã diaconus; quia subdiaconus characterem recipit in ipsa calicis porrectione, non autem diaconus. Ergo character sacerdotalis nõ imprimitur in ipsa calicis porrectione.

¶ 6 Præterea, Acolytorum ordo magis appropinquat ad actum sacerdotis per hoc quod habet actum super vrceolum, quã per hoc quod habet actum super candelabrum. Sed magis imprimitur character in acolytis quando accipiunt candelabrum, quã quando accipiunt vrceolum: quia nomen acolyti, cerei portationem significat. Ergo in sacerdote non imprimitur character, quando calicem accipit.

SED

154
Tho. ubi
sup. ar. 3
q. unica.

ar. p̄sc.
ad 6. 1. s̄id.
li. 7. c. 12.
& in ep.
ad Ludi.
& habetur
4. s̄ententia
d. 24

SED cōtra, Principalis actus ordinis sacerdotis est consecrare corpus Christi. Sed ad hoc datur sibi potestas in calicis acceptione. Ergo tunc imprimatur character.

Art. præced. ad 1.
† *Isido.*
lib 7. Et
Mic. 2.

RESPONDEO dicendum, quod (sicut dictum est) eiusdem est formam aliquam inducere, & materiam de proximo præparare ad formam. Unde Episcopus in collatione ordinum duo facit: præparat enim ordinandos ad ordinis susceptionem, & ordinis potestatem tradit. Præparat quidem & instruendo eos de proprio officio, & aliquid circa eos operando, ut idonei sint ad potestatem accipiendam. Quæ quidem præparatio in tribus consistit, scilicet benedictione, manus impositione, & unctioe. Per benedictionem diuinis obsequijs mancipantur: & ideo benedictio omnibus datur. Sed per manus impositionem datur plenitudo gratiæ, per quam ad magna officia sint idonei: & ideo solis diaconibus & sacerdotibus fit manus impositio, quia eis competit dispensatio sacramentorum; quamuis vni, sicut principali, & alteri, sicut ministro. Sed in unctioe, ad aliquod sacramentum tractandum consecrantur: & ideo unctio solis sacerdotibus fit, qui proprijs manibus corpus Christi tangunt: sicut etiam calix inungitur, qui continet sanguinem; & patena, quæ continet corpus. Sed potestatis collatio fit per hoc, quod datur eis aliquid, quod ad proprium actum pertinet: & quia principalis actus sacerdotis est consecrare corpus & sanguinem Christi, ideo in ipsa datione calicis sub forma verborum determinata, character sacerdotalis imprimitur.

Ad primum ergo dicendum, quod in confirmatione non datur officium operandi super aliquam materiam exteriorem; & ideo character ibi non imprimitur in aliqua exhibitione alicuius rei, sed in sola manus impositione & unctioe: sed in ordine sacerdotali aliter est. Et ideo non est simile.

Ad secundum dicendum, quod Dominus discipulis

lis deo
cipales
xit, Ac
cite in
dionem
tum ad
Ad te
ritur ali
pentur:
dico: in
Ad q
non figi
neiter
exequen
primitu
Ad q
media in
cerdos e
Christi,
diaconis
vnde eiu
re corpe
calice. Et
non pot
nec per
eius ad a
tur ei lib
gitur alia
character
Ad se
acolyti e
strit in c
cundario
gu propri
tur acoly
po prolau

lis dedit sacerdotalem potestatem, quantum ad prin-
cipalem actum ante passionem in corna, quando di-
xit, Accipite & manducate; unde subiunxit, Hoc fa-
cite in meam commemorationem: sed post resurre-
ctionem dedit eis potestatem sacerdotalem, quan-
tum ad actum secundarium, qui est ligare, & soluere.

Ad tertium dicendum, quod in vestibus non requi-
ritur alia consecratio nisi quod diuino cultui manci-
pentur: & ideo sufficit eis pro consecratione benedi-
ctio: sed aliter est de ordinatis, vt ex dictis * patet. * In cor.

art.

Ad quartum dicendum, quod vestis sacerdotalis
non significat potestatem sacerdoti datam, sed ido-
neitatem quæ in eo requiritur ad actum potestatis
exequendam: & ideo nec sacerdoti, nec alicui alij, im-
primatur character in alicuius vestis datione.

Ad quintum dicendum, quod potestas diaconi est
media inter potestatem subdiaconi, & sacerdotis. Sa-
cerdos enim directe habet potestatem super corpus
Christi, subdiaconus autem, super vasa tantum; sed
diaconus, super corpus Christi in vase contentum; &
unde eius non est tangere corpus Christi, sed porta-
re corpus in patena, & dispensare sanguinem cum
calice. Et ideo eius potestas ad actum principalem,
non potuit exprimi; nec per dationem vasis tantum,
nec per dationem materiae: sed exprimitur potestas
eius ad actum secundarium tantum, in hoc quod da-
tur ei liber Euangeliorum: & in hac potestate intelli-
gitur alia. Et ideo in ipsa libri datione imprimatur
character.

Ad sextum dicendum, quod principalior actus
acolyti est, quo ministrat in vreceolo, quam quo mini-
strat in candelabro; quamuis denominetur ab actu se-
cundario, propter hoc quod est magis notus & ma-
gis proprius ei: & ideo in datione vreceoli imprimi-
tur acolyto character, virtute verborum ab Episco-
po prolatorum.

QVÆST.